

3. Лукашевич В. Как и почему погиб рейс МН 17. – Ч. 4. Роковая ошибка / В. Лукашевич // Буран.РУ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.buran.ru/htm/mh17_4.htm

4. В Киеве открыто признали вину Украины за сбитый Боинг / С. Дацюк // ПолитНавигатор-Киев [Электронный ресурс]. – 30.07.2015. – Режим доступа: <http://www.politnavigator.net/v-kieve-otkryto-priznali-vinu-ukrainy-za-sbityjj-boing.html>

5. Киев причастен к уничтожению Boeing МН-17 / С. Каплін // ПолитЭксперт [Электронный ресурс]. – 28.08.2015. – Режим доступа: <http://politexpert.net/1499-nardep-ukrainy-kiev-prichasten-k-unichtozheniyu-boeing-mn-17.html>

6. Латынина Ю. «Бук» и обезьяны / Ю. Латынина // След.net.ua [Электронный ресурс]. – 22.07.2014. – Режим доступа: <http://sled.net.ua/buk/i/obezyani/latinina/blog/2014/22/07>

7. Доспехова Е. Как защитить пассажирские самолеты от обстрелов в зонах боевых действий? / Е. Доспехова // Деловая столица [Электронный ресурс]. – 23.07.2014. – Режим доступа: <http://www.dsnews.ua/world/kak-zashchitit-passazhirskie-samolety-ot-obstrelov-v-zonah-23072014123200>

8. Самошкайте Э. Гибель 298 пассажиров: почему самолет летел над востоком Украины? / Э. Самошкайте // RU.DELFI [Электронный ресурс]. – 24.07.2014. – Режим доступа: <http://ru.delfi.lt/news/live/gibel-298-passazhirovo-chemu-samolet-letel-nad-vostokom-ukrainy.d?id=65373550>

УДК 447.8:351.814(043.2)

Гончарук С. Т., к.ю.н., професор,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХОДІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ У ГАЛУЗІ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

Забезпечення належного рівня громадської безпеки і громадського порядку в галузі повітряного транспорту має досить важливе значення з урахуванням того, що цей вид транспорту пов'язаний з переміщенням повітрям великої кількості людей та значних вантажопотоків. У зв'язку з цим у цій галузі поряд з іншими заходами забезпечення авіаційної безпеки широко використовуються й відповідні заходи адміністративного примусу.

В адміністративно-правовій літературі сукупність заходів адміністративного примусу традиційно поділяють на три групи, а саме: заходи адміністративного попередження (профілактично-запобіжні); заходи адміністративного припинення та заходи покарання –

адміністративні стягнення [1, с. 220].

Серед першої групи заходів у галузі повітряного транспорту застосовують насамперед різні види огляду, у тому числі технічного та особистого характеру, речей і вантажів; перевірку документів – особистих, на вантаж, речі тощо; санітарно-карантинні заходи та ін.

До другої групи таких заходів слід зарахувати різні види адміністративного затримання, у тому числі особистого, речей, вантажу; більш детального огляду речей та вантажу з метою вилучення зброї, вибухонебезпечних речовин, заборонених для перевезення предметів; вилучення таких речей і предметів, а також різних документів.

До третьої групи примусових заходів передусім слід віднести такі основні адміністративні стягнення, як попередження і штраф, а також оплатне вилучення та конфіскацію як додаткові адміністративні стягнення.

Застосування системи вказаних заходів має свою процесуально-правову регламентацію у відповідних нормативно-правових актах, зокрема таких, як: Повітряний кодекс України [2], Митний кодекс України (далі – МКУ) [3], Кодекс України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) [4], окремих законах та відомчих нормативних актах, у тому числі певних інструкціях, правилах, настановах тощо.

Слід зауважити, що найбільш повно процесуально забезпеченим є застосування другої та третьої груп заходів адміністративного примусу (їх практичне застосування завжди супроводжується складанням відповідних протоколів та іншої процесуальної документації). Цього не можна стверджувати щодо першої групи заходів примусу, застосування і супроводження яких процесуально регламентовано не завжди повно.

Застосування запобіжних адміністративно-примусових заходів здійснюється здебільшого спеціальними підрозділами органів внутрішніх справ, митної та прикордонної служб, а також органів повітряного транспорту. Процесуально таке застосування регламентовано їх відповідними відомчими нормативно-правовими актами.

Процесуальна регламентація застосування другої і третьої груп адміністративного примусу визначена переважно в КУпАП (рідше – в МКУ та ПКУ).

Із системи передбачених законом стягнень за вчинення адміністративних правопорушень у галузі повітряного транспорту застосовується здебільшого штраф. В окремих випадках передбачено застосування попередження, а також оплатного вилучення та конфіскації предметів і речей.

Суб'єктами адміністративної юрисдикції у справах про адміністративні правопорушення у галузі повітряного транспорту можуть бути посадові особи різних органів. До їх числа насамперед належать органи повітряного транспорту, які розглядають справи, що стосуються

порушення правил користування засобами повітряного транспорту; правил щодо охорони та безпеки авіації; правил, спрямованих на забезпечення схоронності вантажів на повітряному транспорті; правил пожежної безпеки на повітряному транспорті; правил про міжнародні польоти.

Крім того, справи про окремі адміністративні правопорушення мають право розглядати начальники органів внутрішніх справ на повітряному транспорті та їх заступники, а також уповноважені на те посадові особи органів Державного пожежного нагляду та адміністративні комісії при виконавчих комітетах місцевих рад. справи про адміністративні проступки, що тягнуть за собою застосування таких стягнень, як оплатне вилучення предмета або його конфіскацію, розглядаються лише судами.

Варто відмітити певні складнощі відповідного процесуального забезпечення реалізації окремих примусових заходів, пов'язаних, зокрема, з браком часу в учасників різних процесуальних відносин, значною скупченістю людей і вантажів, їх інтенсивною міграцією тощо.

Підсумовуючи вищесказане, можна констатувати, що заходи адміністративного примусу служать дієвим правовим засобом правоохоронного призначення у галузі повітряного транспорту. Слід зауважити, що в цій сфері правозастосування на сьогодні наявні недостатньо врегульовані проблеми. Це стосується і подальшого вдосконалення питання застосування деяких заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення у цій галузі, а також проблеми підвищення ефективності виконавчого провадження щодо постанов у таких справах, які повинні знайти своє належне законодавче вирішення.

Література

1. Курс адміністративного права України: підруч. / за ред. В. В. Коваленка. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 805 с.
2. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.
3. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45, № 46-47, № 48. – Ст. 552.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: офіц. текст станом на 01.09.2015 // Відомості Верховної Ради УРСР – 1984. – Додаток до № 51. – Ст. 1122.